

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств **Чернігівської області** щодо їх ділових очікувань*

II квартал 2022 року

*Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Чернігівської області в II кварталі 2022 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств Чернігівської області у II кварталі 2022 року свідчать, що на тлі війни респонденти очікують **значне зменшення обсягів виробництва товарів і послуг в Україні та негативно оцінюють перспективи розвитку своїх підприємств** у наступні 12 місяців. Очікування щодо інфляції та девальвації національної валюти високі.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують¹:

- **значне зменшення обсягів виробництва товарів та послуг в Україні:** баланс відповідей – «мінус» 75.0% (графік 1). У цілому по Україні баланс відповідей – «мінус» 48.7%;
- **зростання цін на споживчі товари та послуги високими темпами:** 75.0% респондентів очікують, що інфляція перевищить 20.0%, у цілому по Україні – 58.2%. **Головними чинниками інфляції** респонденти називають воєнні дії, витрати на виробництво та курс гривні до іноземних валют (графік 2);
- **девальвацію національної валюти стрімкими темпами:** знецінення гривні відносно долара США очікують 100.0% респондентів. У цілому по Україні – 88.9%;
- **суттєве погіршення фінансово-економічного стану своїх підприємств:** баланс відповідей – «мінус» 33.3% (таблиця). У цілому по Україні – «мінус» 17.1%;
- **помірне зменшення загальних обсягів реалізації виробленої продукції на внутрішньому ринку:** баланс відповідей – «мінус» 8.3%. Водночас респонденти області очікують зменшення обсягів реалізації продукції на зовнішньому ринку високими темпами: баланс відповідей – «мінус» 50.0%. У цілому по Україні баланси відповідей – «мінус» 19.0% та «мінус» 25.0%;
- **зменшення обсягу інвестиційних видатків** як на виконання будівельних робіт, так і на машини, обладнання та інвентар: баланси відповідей – «мінус» 44.4% та «мінус» 33.3%. У цілому по Україні баланси відповідей – «мінус» 37.2% та «мінус» 34.7% відповідно (таблиця);
- **значне скорочення кількості працівників** на своїх підприємствах: баланс відповідей – «мінус» 45.5% (графік 4). У цілому по Україні – «мінус» 29.0%;
- **зростання цін на товари/послуги, що купуються, та на товари/послуги власного виробництва високими темпами:** баланси відповідей – 91.7% та 66.7% відповідно (графік 6). За оцінками респондентів області, на подорожчання товарів/послуг власного виробництва найбільше впливатимуть ціни на сировину та матеріали, а також проблеми з логістикою (графік 7);
- **зростання витрат як на одиницю продукції, так і на оплату праці одного найманого працівника** високими темпами: баланси відповідей – 91.7% та 50.0% відповідно (графіки 4, 6).

Головними чинниками, що обмежують спроможність підприємств області нарощувати виробництво, респонденти зазначили воєнні дії та їх наслідки, занадто високі ціни на сировину, матеріали та енергоносії (графік 5).

Потреби підприємств області в позикових коштах найближчим часом **значно зростуть**, за оцінками керівників підприємств (графік 8). Респонденти, які планують брати банківські кредити, надають перевагу кредитам виключно в національній валюті. Основними стримуючими чинниками залучення кредитних ресурсів респонденти називають високі ставки за кредитами, невпевненість у спроможності підприємства вчасно виконати боргові зобов'язання та наявність інших джерел фінансування (графік 9).

Усі респонденти зазначили, що не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках (у цілому по Україні – 93.5%).

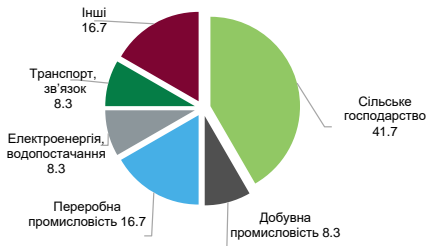
Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

- **поточний фінансово-економічний стан поганий:** баланс відповідей – «мінус» 50.0%. У цілому по Україні – «мінус» 28.8%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва нижчий, ніж нормальний:** баланс відповідей – «мінус» 33.3%;
- **підприємства області працюють на межі виробничих потужностей:** баланс відповідей – 0.0%.

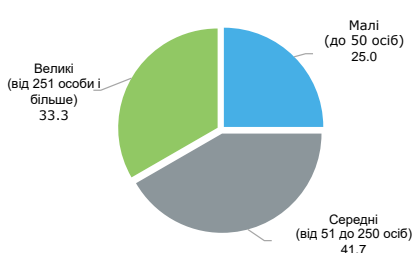
¹ Очікування підприємств області у II кварталі 2022 року не порівнюються з очікуваннями у I кварталі 2022 року (через нерепрезентативність вибірки у зв'язку з початком війни та передчасним завершенням опитування у I кварталі 2022 року).

Паспорт вибірки^{2,3}

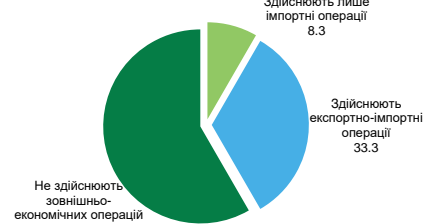
Розподіл респондентів за основним видом діяльності підприємств (за КВЕД), %

Розподіл респондентів за розміром підприємств за кількістю працівників, %

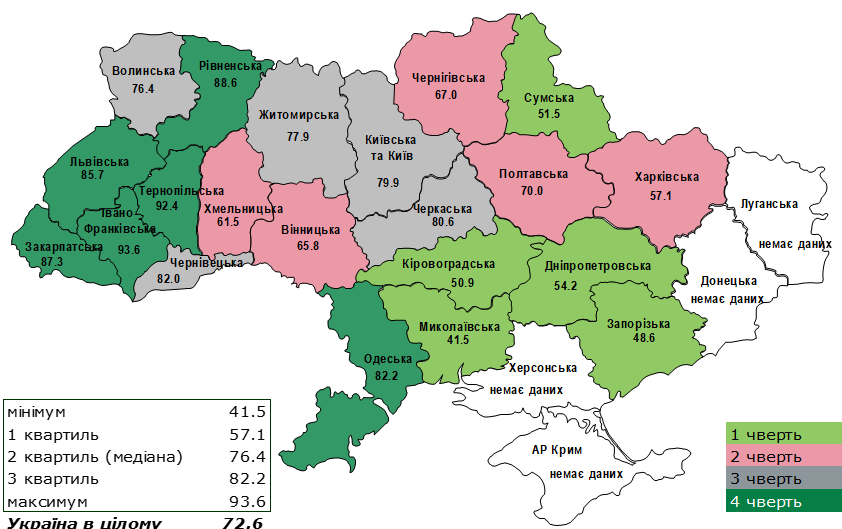

Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %

- період проведення – 03–28 травня 2022 року;
- опитано всього 12 підприємств;
- репрезентативна за таким видом економічної діяльності, як сільське господарство.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями⁴, %

*квартиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
**медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Чернігівської області щодо їх ділової активності (за складовими)

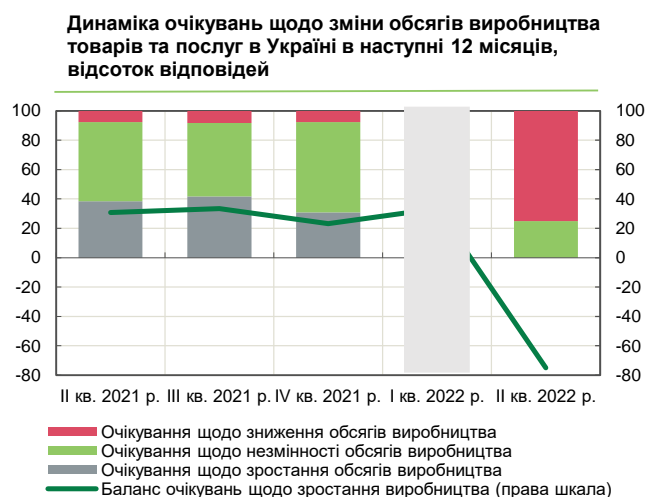
Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	II кв. 2021 р.	III кв. 2021 р.	IV кв. 2021 р.	I кв. 2022 р.	II кв. 2022 р.
фінансово-економічного стану	30.8	0.0	-25.0		-33.3
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	46.2	23.1	-18.2		-8.3
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	-18.2	9.1	-25.0		-44.4
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	-16.7	9.1	-25.0		-33.3
кількості працівників	-23.1	-7.7	-38.5		-45.5

² Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

³ В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

⁴ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

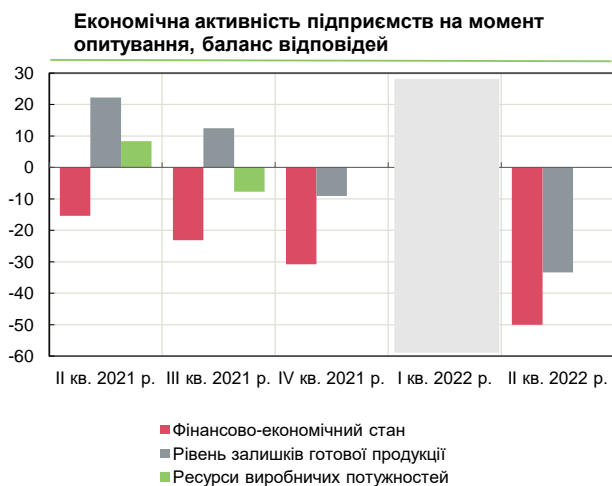
Графік 1

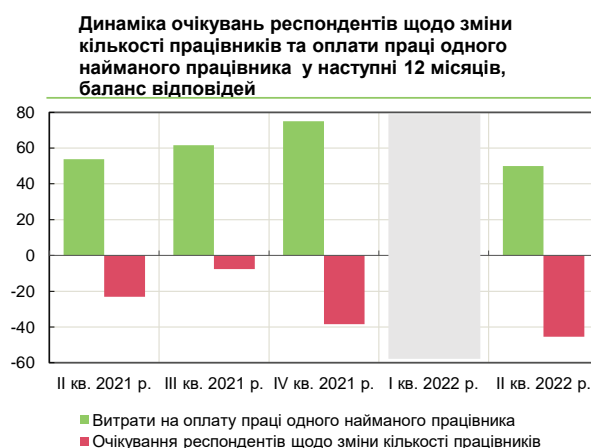
Графік 2

Графік 3

Графік 4

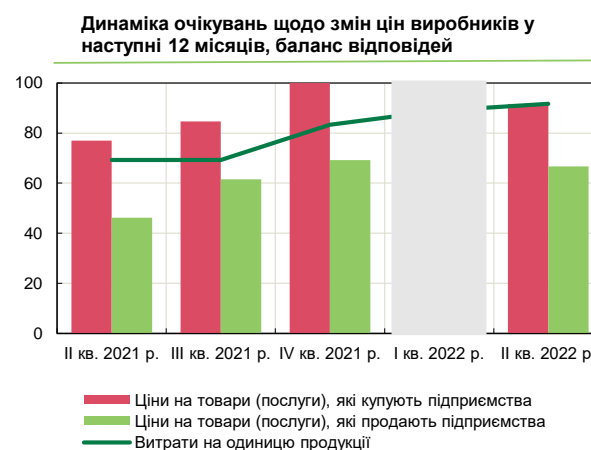

Графік 5

Оцінка респондентами факторів, які обмежують спроможність їх підприємств збільшувати виробництво, відсоток відповідей

Графік 6

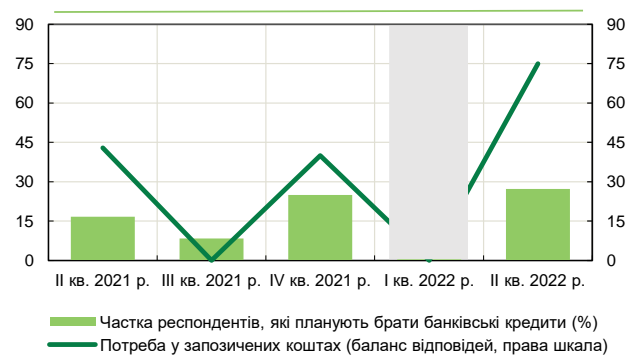
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

